

Lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (1988:49);

SFS 2001:875

Utkom från trycket
den 4 december 2001

utfärdad den 22 november 2001.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs² i fråga om fartygssäkerhetslagen (1988:49)

dels att 10 kap. 5 och 9 §§, 11 kap. 1–3 och 5 §§ och 12 kap. 1 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas nio nya paragrafer, 10 kap. 9 a–9 e §§ och 11 kap. 1 a–1 d §§ samt närmast före 10 kap. 9 a § en ny rubrik av följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny rubrik närmast före 10 kap. 10 § som skall lyda ”Verkställande av tillsynsförrättningar m.m.”

10 kap.

5 §³ Den tillsyn som anges i 1 § första stycket utövas vid tillsynsförrättningar. Sådana förrättningar utförs som besiktningar, inledande besiktningar och kontroller enligt 9 b §, rederikontroller eller inspektioner.

Besiktningar och rederikontroller görs planmässigt. När det finns särskild anledning till det, kan en besiktning eller rederikontroll göras även utom planen. Inspektioner görs när en tillsynsmyndighet finner att det är motiverat.

Besiktningar skall göras främst

för att undersöka om ett fartyg är sjövärdigt,

för att undersöka om det är lämpligt att användas som passagerarfartyg,

för att bestämma dess minsta tillåtna fribord och

för att undersöka om fartygets säkerhetsorganisation överensstämmer med rederiets säkerhetsorganisation.

¹ Prop. 2000/01:137, bet. 2001/02:TU4, rskr. 2001/02:9.

² Jfr rådets direktiv 95/21/EG av den 19 juni 1995 om tillämpning av internationella normer för säkerhet på fartyg, förhindrande av förorening samt boende- och arbetsförhållanden ombord på fartyg som anlöper gemenskapens hamnar och framförs i medlemsstaternas territorialvatten (hamnstatskontroll) (EGT L 157, 7.7.1995 s. 1, Celex 31995L0021), ändrat genom rådets direktiv 98/25/EG (EGT L 133, 7.5.1998 s. 19, Celex 31998L0025), senast ändrat genom kommissionens direktiv 1999/97/EG (EGT L 331, 23.12.1999 s. 67, Celex 31999L0097) samt rådets direktiv 1999/35/EG av den 29 april 1999 om ett system med obligatoriska besiktningar för en säker drift av ro-ro-passagerarfartyg och höghastighetspassagerarfartyg i reguljär trafik (EGT L 138, 1.6.1999 s. 1, Celex 31999L0035).

³ Senaste lydelse 1995:927.

9 §⁴ Tillsyn av utländska fartyg sker genom inspektion. I fråga om tillsyn av sådana utländska fartyg som omfattas av regleringen i 9 a–e §§ får dock tillsyn ske genom inspektion endast om det behövs av någon särskild anledning. När det gäller förhållanden som omfattas av certifikat, skall inspektionen begränsas till granskning av fartygets certifikat eller motsvarande handlingar enligt 1 kap. 8 §, om det inte finns grundad anledning att anta att fartyget, dess utrustning eller säkerhetsorganisation avviker från uppgifterna i certifikaten eller handlingarna i något väsentligt avseende.

På framställning av en myndighet i en främmande stat får dock Sjöfartsverket besluta om en annan tillsynsförrättning än inspektion för ett fartyg som hör hemma i den främmande staten och, om så erfordras, utfärda ett certifikat eller en annan handling som avses i denna lag eller i föreskrifter som utfärdas med stöd av lagen.

Särskilt om tillsyn av ro-ro-passagerarfartyg och höghastighetspassagerarfartyg

9 a § Bestämmelserna i 9 b–e §§ gäller när ro-ro-passagerarfartyg och höghastighetspassagerarfartyg används eller skall användas i reguljär trafik där fartyget anlöper eller avgår från en svensk hamn på internationella resor eller på inrikes resor inom de fartområden som regeringen bestämmer. Är fartyget svenskt gäller dessutom bestämmelserna i 5–8 §§.

Med ro-ro-passagerarfartyg, höghastighetspassagerarfartyg och reguljär trafik avses detsamma som i rådets direktiv 1999/35/EG av den 29 april 1999 om ett system med obligatoriska besiktningar för en säker drift av ro-ro-passagerarfartyg och höghastighetspassagerarfartyg i reguljär trafik⁵.

9 b § Innan ett fartyg som avses i 9 a § tas i bruk i reguljär trafik skall tillsynsmyndigheten göra

1. en inledande kontroll av fartyget och av det företag som avser att använda fartyget i reguljär trafik (rederiet), och
2. en inledande besiktning av fartyget.

En inledande kontroll och besiktning skall också göras när ett fartyg tas i bruk i annan reguljär trafik än tidigare, om det inte med hänsyn till omständigheterna är obehövligt.

Den inledande besiktningen skall göras senast inom en månad från det att tillsynsmyndigheten har mottagit det underlag som behövs för den inledande kontrollen.

9 c § Fartyg som avses i 9 a § skall besiktigas planmässigt, varvid tillsynsmyndigheten en gång inom varje tolv månadersperiod skall göra dels en särskild besiktning, dels en besiktning under en reguljär resa.

Ett sådant fartyg skall dessutom besiktigas särskilt

1. när det i något väsentligt avseende har reparerats, byggts om eller förändrats,
2. när det byter flagg, när det överförs till en ny klass eller när rederiets ledning ändras på sådant sätt som kan antas inverka på fartygets säkra drift.

⁴ Senaste lydelse 1995:927.

⁵ EGT L 138, 1.6.1999 s. 1 (Celex 31999L0035).

En särskild besiktning enligt andra stycket 2 behöver inte göras om det med hänsyn till omständigheterna är obehövt.

9 d § Tillsynsmyndigheten får avstå från en tillsynsförrättning enligt 9 b och 9 c §§, om motsvarande förrättning har utförts av en behörig myndighet i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och den reguljära trafiken omfattar en hamn i den staten.

9 e § Om ett ersättningsfartyg på grund av oförutsedda omständigheter snabbt måste sättas in i sådan trafik som avses i 9 a § för att kontinuiteten skall kunna upprätthållas, får tillsynsmyndigheten tillåta att fartyget används även om det inte har kontrollerats eller besiktigats enligt 9 b §, under förutsättning att fartyget kan antas uppfylla kraven för säker drift.

Tillsynsmyndigheten skall inom en månad från det att tillåtelse givits utföra den inledande kontrollen av fartyget och rederiet samt den inledande besiktningen av fartyget.

11 kap.

1 §⁶ Ett fartygs resa får förbjudas, om det finns skälig anledning att anta att fartyget inte är sjövärdigt för resa i den avsedda farten, att det i något väsentligt avseende har brister i fråga om skyddet mot ohälsa eller olycksfall,

att det inte är lastat eller barlastat på ett betryggande sätt,
att det medför passagerare utöver det högsta tillåtna antalet,
att det inte är bemannat på ett betryggande sätt för den avsedda resan eller att rederiet eller fartyget inte uppfyller kraven på säkerhetsorganisation.

Ett fartygs resa skall förbjudas, om någon brist som avses i första stycket medför omedelbar fara för liv, fartyget, dess besättning eller passagerare.

Om det är fråga endast om brister i anordningar för arbetet eller i arbetsredskap, får i stället användningen av anordningarna eller redskapen förbjudas tills rättelse har skett.

Om det finns skälig anledning att anta att användningen av en viss lokal, arbetsprocess eller arbetsmetod eller av ett visst ämne innebär risk för ohälsa eller olycksfall, får denna användning förbjudas tills rättelse har skett.

Ett fartygs resa får också förbjudas, om fartyget inte hålls tillgängligt för tillsynsförrättning eller om fartyget saknar ett certifikat som det skall ha enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 1 kap. 7 eller 8 § och det saknade certifikatet är av annat slag än som avses i 1 a §.

1 a § Ett fartygs resa skall förbjudas,

1. om dess rederi saknar ett dokument om godkänd säkerhetsorganisation eller

2. om fartyget saknar ett sådant certifikat om godkänd säkerhetsorganisation eller en sådan kopia av rederiets dokument om godkänd säkerhetsorganisation som det skall ha enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

⁶ Senaste lydelse 1995:927.

Förbudet får upphävas om det behövs för att förhindra överbeläggning av inspektionshamnen och det inte finns andra brister som medför att fartyget skall hållas kvar i hamnen. Upphävs förbudet på denna grund gäller vad som sägs i 1 c §.

1 b § Ett förbud mot fartygs resa enligt 1 och 1 a §§ skall gälla till dess rättelse har skett och betalning har erlagts eller säkerhet ställts för de kostnader för tillsynsförättningen som enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall betalas av redaren eller fartygsägaren.

1 c § Ett fartyg skall förbjudas att anlöpa svensk hamn, om

1. fartyget av tillsynsmyndigheten eller av en behörig myndighet i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) tillåtits att gå till ett reparationsvarv men inte uppfyller villkoren för resan eller fortsätter den utan att anlöpa varvet,

2. ett förbud mot fartygets resa hävts av tillsynsmyndigheten eller av en behörig myndighet i en annan stat inom EES för att hindra överbeläggning av inspektionshamnen.

Ett förbud att anlöpa svenska hamnar skall bestå till dess att redaren, fartygets ägare eller den som är ansvarig för fartygstransporten har för den myndighet som förbjudit fartygets resa visat att bristen avhjälpits.

Tillsynsmyndigheten får trots bestämmelserna i denna paragraf tillåta att ett fartyg anlöper en anvisad hamn

1. om force majeure eller säkerhetsskäl gör det nödvändigt,
2. för att minska risken för föroreningar, eller
3. för att fartygets brister skall avhjälpas,

förutsatt att lämpliga åtgärder vidtagits för att garantera ett säkert anlöp till hamnen.

1 d § Ett fartyg som avses i 10 kap. 9 a § skall förbjudas att användas i reguljär trafik, om

1. rederiet vid en inledande kontroll enligt 10 kap. 9 b § inte har visat att kraven för sådan trafik är uppfyllda, eller

2. flaggstaten, utan att först ha samrått med behörig svensk myndighet, utfärdat

a) dispenscertifikat enligt regel I B/12 (a) (vi) i 1974 års internationella konvention om säkerheten för människoliv till sjöss (SOLAS 1974) eller

b) trafikillstånd för höghastighetsfartyg enligt punkt 1.9.3 i Internationella sjöfartsorganisationens (IMO:s) sjösäkerhetskommittés resolution MSC 36(63) (Internationella säkerhetskoden för höghastighetsfartyg).

2 § Ett beslut enligt 1, 1 a, 1 c eller 1 d § meddelas av Sjöfartsverket eller av annan myndighet som regeringen föreskriver.

I de fall en inledande kontroll eller en inledande besiktning, som skall ske innan ett fartyg som avses i 10 kap. 9 a § sätts i trafik, föranleder ett reseförbud enligt 1 § eller förbud mot användning i reguljär trafik enligt 1 d §, skall ett sådant beslut fattas inom en månad efter den inledande besiktningen.

Beslutet skall innehålla uppgifter om skälen för förbudet och om de åtgärder som skall vidtas för rättelse.

3 §⁷ Den myndighet som har förbjudit ett fartygs resa eller förbjudit ett fartyg att anlöpa svensk hamn skall, om fartyget befinner sig inom Sveriges sjöterritorium, genast anmäla beslutet till polis-, tull- och lotsmyndigheterna samt Kustbevakningen.

Polismyndigheten och Kustbevakningen skall vidta de åtgärder som behövs för att hindra att förbudet överträds.

Lotsmyndigheten skall inställa de förrättningar för fartygets resa som ankommer på den.

Om fartyget står under tullkontroll, får Tullverket inte tillåta det att avgå. Tullverket får också tillfälligt ta hand om fartygets nationalitetshandling, när det behövs för att hindra fartygets avgång.

Om förbudet gäller ett svenskt fartyg som befinner sig utomlands, är befälhavaren skyldig att på begäran av en svensk utlandsmyndighet lämna den för fartyget gällande nationalitetshandlingen till myndigheten.

5 § Om det föreligger en brist som avses i 1 § eller om ett fartyg som avses i 10 kap. 9 a § och som redan går i reguljär trafik inte uppfyller ett krav för reguljär trafik som avses i 1 d §, men det inte finns tillräckliga skäl att meddela ett förbud, får en myndighet som enligt 2 § får meddela ett förbud i stället förelägga fartygets redare eller ägare att avhjälpa bristen eller uppfylla kravet inom viss tid.

Gentemot den som har skyddsansvar enligt 7 kap. 2–13 §§ får en myndighet som avses i 2 § meddela föreläggande som behövs för att bestämmelserna i 6 och 7 kap. eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 8 kap. skall efterlevas.

Om den som har fått ett föreläggande inte följer det eller om han inte kan underrättas om föreläggandet utan sådant dröjsmål som äventyrar syftet med det, får myndigheten låta verkställa åtgärden på hans bekostnad. Detsamma gäller även i andra fall när ett föreläggande har meddelats, om omedelbar åtgärd krävs men inte kan förväntas bli vidtagen av den som avses med föreläggandet.

Följs inte ett föreläggande angående ett fartyg som avses i 10 kap. 9 a § i reguljär trafik, skall myndigheten besluta att fartyget inte får användas i trafiken.

12 kap.

1 § Till böter eller fängelse i högst ett år döms

1. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot en föreskrift eller ett villkor som har meddelats med stöd av 8 kap. 2 eller 4 §,

2. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud som meddelats enligt 11 kap. 1, 1 a, 1 c eller 1 d § mot

- a) ett fartygs resa,
- b) användning av en anordning för arbetet eller arbetsredskap eller annat som nämns i tredje eller fjärde stycket av 1 §,
- c) tillträde till hamn eller
- d) användning av ett fartyg i reguljär trafik,

⁷ Senaste lydelse 1999:414.

3. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett föreläggande som har meddelats med stöd av 11 kap. 5 §.

Om ett förbud eller föreläggande som avses i första stycket 2 eller 3 är förenat med vite, skall den som bryter mot det inte dömas till ansvar.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.

2. Om ett fartyg som avses i 10 kap. 9 a § är i bruk i reguljär trafik den 1 januari 2002, skall tillsynsförrättningar enligt 10 kap. 9 b § göras senast tolv månader därefter.

På regeringens vägnar

BJÖRN ROSENGREN

Lennart Renbjer
(Näringsdepartementet)